

V I Lenin

(Svar av N. Lenin till Rosa Luxemburg) Ett steg framåt, två steg tillbaka¹

Kamrat Rosa Luxemburgs artikel i nr. 42 och 43 av *Neue Zeit* är en kritik av min ryska bok om krisen i vårt parti². Jag kan bara tacka våra tyska kamrater för den uppmärksamhet de riktat mot vår partilitteratur, och tacka för de ansträngningar som gjorts för att den ska komma de tyska socialdemokraterna till känna, men jag måste påpeka att Rosa Luxemburgs *Neue Zeit*-artikel inte ger läsaren kännedom om min bok, utan om någonting annat. Detta kan påvisas utifrån följande exempel.

Kamrat Luxemburg säger till exempel att min bok är ett klart och detaljerat uttryck för ståndpunkten av "skoningslös centralism". Kamrat Luxemburg antar sålunda att jag försvarar ett organisationssystem gentemot ett annat. Men det stämmer faktiskt inte. Från första till sista sidan i min bok försvarar jag de elementära principerna hos vilket upptänkligt partisystem som helst: Min bok behandlar inte skillnaderna mellan ett organisationssystem och ett annat, utan hur vilket system som helst kan upprätthållas, kritiseras och korrigeras i enlighet med partiets idé.

Rosa Luxemburg säger vidare att "Lenins tes är att partiets centralkommitté måste få privilegiet att utnämna alla lokala partikommittéer".

Så är det faktiskt inte. Vad mina ståndpunkter är i denna fråga kan visas genom de skriftliga utkast till partistadgar som jag har lagt fram. I detta utkast återfinns ingenting om någon rätt att organisera de lokala kommittéerna. Den rätten infördes i partistadgarna av den kommission som valdes av partikongressen [1903] för att utarbeta dem, och kongressen antog kommissionens skrivningar. Men förutom mig själv och en annan anhängare till majoriteten, inkluderade kommissionen tre medlemmar av kongressminoriteten, så i denna kommission som tav centralkommittén rätten att organisera de lokala kommittéerna, var det mina meningsmotståndare som hade övertaget. Kamrat Luxemburg har blandat ihop två olika saker. Först av allt har hon blandat ihop mitt organisationsförslag med kommissionens modifierade förslag och organisationsstadgarna som faktiskt antogs på kongressen; för det andra har hon blandat ihop försvaret av en specifik punkt som rör en specifik klausul i stadgarna (i det försvaret var jag på intet sätt omedgörlig, eftersom jag inte gjorde några invändningar på plenarmötet mot kommissionens tilläggsförslag) med försvaret av tesen (verkligen "ultracentralistisk", inte sant?) att stadgar antagna av en partikongress måste gälla tills de ändras av en påföljande kongress.

Denna tes (som läsaren tydligt kan se är helt och hållet blanquistisk) försvarade jag verkligen "benhårt" i min bok. Kamrat Luxemburg säger att min ståndpunkt är att "centralkommittén är den enda aktiva kärnan i partiet"³. Detta är inte heller fallet. Jag har aldrig förespråkat en sådan uppfattning. Å andra sidan, beskyllde mina meningsmotståndare (den andra partikongressens minoritet) mig i sina skrivelser för att inte tillräckligt ha lyft fram centralkommitténs självständighet, att jag alltför mycket hade underordnat den centralorganets styrelse och partiets ledning, ett organ som är spritt utomlands. På dessa beskyllningar svarade jag i min bok att när partimajoriteten hade övertaget i partiets ledning så gjorde de senare

¹ Denna artikel är ett svar på Rosa Luxemburgs artikel [Den ryska socialdemokratins organisationsfrågor](#) (kallas även "Marxism kontra leninism"). Den skickades till Kautsky för att publiceras i det tyska socialdemokratiska magasinet *Neue Zeit*, men Kautsky ville inte trycka den.

² [Ett steg framåt, två steg tillbaka](#)

³ Någon formulering av denna lydelse finns ej i den svenska översättningen av Rosas artikel. Den formulering som Lenin syftar på är nog "Centralkommittén skulle bli den enda tänkande delen i partiet". *Red ann*

aldrig något försök att blanda sig i centralkommitténs självständighet, men när partiets ledning blev ett vapen för minoriteten, skedde detta omedelbart.

Kamrat Luxemburg säger att det inte finns några olika uppfattningar bland ryska socialdemokrater om behovet av ett enat parti, och att hela kontroversen gäller graden av centralism. Det stämmer faktiskt inte. Om kamrat Luxemburg gjort sig besväret att bekanta sig med resolutionerna från de många partikommittéer som utgör majoriteten, så skulle hon tydligt ha sett (vilket för övrigt också framgår tydligt i min bok) att våra kontroverser huvudsakligen har gällt huruvida centralkommittén och de centrala organen borde representera majoritetsuppfattningen på partikongressen eller inte. Om denna "ultracentralistiska" och "helt och hållet blanquistiska" begäran säger vår ärade kamrat inte ett ord, utan föredrar att predika mot mekanisk underordning av delen under helheten, mot slavmässig underkastelse, blind lydnad och liknande.

Jag är mycket tacksam gentemot kamrat Luxemburg för att hon grundligt förklarar idén att kadaverdisciplin är väldigt skadlig för partiet, men jag skulle gärna vilja veta: anser kamraten att det är normalt att en förmodad central partiinstitution domineras av partikongressens minoritet? – Kan hon föreställa sig en sådan sak? – Har hon någonsin sett det i något parti? Kamrat Luxemburg tillskriver mig som uppfattningen att alla förutsättningar för att bilda ett stort och extremt centraliserat arbetarparti redan existerar i Ryssland. Ännu ett faktafel. Ingenstans i min bok har jag fört fram en sådan idé, och än mindre försvarat den. Den tes som jag framförde uttryckte och uttrycker någonting annat: Jag insisterade nämligen på att alla de betingelser redan existerade för att vi skulle kunna förvänta oss att partikongressens beslut skulle efterlevas, och att den tiden var förbi när en partiinstitution kunde ersättas av en privat krets.

Jag lade fram bevis för att vissa akademiker i vårt parti hade visat sig vara inkonsekventa och vacklande, och att de inte hade någon rätt att lägga skulden för sin egen brist på disciplin på den ryska arbetarklassen. De ryska arbetarna har redan upprepade gånger uttalat, vid olika tillfällen, att de vill uppmärksamma partikongressens beslut. Det är näst inpå skrattretande när kamrat Luxemburg tillkännager en sådan ståndpunkt för att vara "optimistisk" (borde den inte snarare anses för att vara "pessimistisk"?) utan att yttra ett endaste ord om de sakliga grundvalarna till min tes. Kamrat Luxemburg uppger att jag skulle glorifiera fabriken lärarika erfarenhet. Det stämmer inte. Det var min meningsmotståndare, inte jag, som sade att jag skulle ha skildrat partiet vid en fabrik. Jag löjliggjorde honom ordentligt och visade med hans egna ord att han blandade ihop två olika sidor av fabriksdisciplinen, vilket olyckligtvis också är fallet med kamrat Luxemburg¹.

Kamrat Luxemburg säger att jag kanske karaktäriserade min ståndpunkt mer precist, än vad någon av mina meningsmotståndare skulle kunna ha gjort, när jag definierade en revolutionär socialdemokrat som en jakobin, vilken har identifierat sig själv med de klassmedvetna arbetarnas organisation. Ännu ett faktafel. Det var P. Axelrod, inte jag, som först började tala om jakobinism. Han var den första att likna tendenserna som finns i vårt parti vid de strömningar som fanns under den stora franska revolutionens tidevarv. Jag konstaterade bara att parallellen endast stämde i den meningen att uppdelningen av dagens socialdemokrati i en revolutionär och en opportunistisk falang i viss utsträckning stämde väl med uppdelningen i montagnarder och girondister.

Den gamla *Iskra*, som partikongressen stödde, drog ofta en sådan parallell. Så fort den här uppdelningen blev känd, började den gamla *Iskra* motarbeta den opportunistiska falangen i vårt parti och *Rabotjeje Delo*-trenden. Rosa Luxemburg blandar här ihop *jämförelsen* av de

¹ Jfr den ryska pamfletten *Våra missuppfattningar*, artikeln "Rosa Luxemburg vs. Karl Marx"

två revolutionära tendenserna under 1700- och 1900-talen med ett likställande av dem. Om jag, till exempel, säger att Jungfraun står i samma relation till lilla Scheideggern som ett fyravåningshus till ett tvåvåningshus, så betyder inte det att jag likställer ett fyravåningshus med Jungfraun. Kamrat Luxemburg utelämnar fullständigt den faktiska analysen av de olika tendenserna i vårt parti. Ändå har jag avsatt halva min bok precis till den här analysen, baserat på protokollen från vår partikongress, och i förordet uppmärksammar jag dessa fakta speciellt. Rosa Luxemburg ger sig ut för att tala om läget i vårt parti idag samtidigt som hon totalt ignorerar vår kongress, vilken var det som verkligen lade grunderna till vårt parti. Ett överilat vågstycke, måste jag säga! Speciellt eftersom jag hundratals gånger i min bok påpekar att mina opponenter ignorerar vår partikongress, och att alla deras påståenden därmed inte har någon grund i fakta.

Kamrat Luxemburg gör precis samma grundläggande fel. Hon upprepar tomma ord utan att försöka fånga deras konkreta mening. Hon bygger spöklott utan att själv sätta sig in i kontroversens kärnfråga. Hon lägger plattityder i min mun, allmänna principer och begrepp, absoluta sanningar, och försöker förbigå de relativa sanningar som gäller väl avgränsade fakta, som är det enda jag använder mig av. Och sedan rasar hon mot en rad formuleringar och åberopar sig på Marx' dialektik! Det är den ärade kamratens egen artikel som bara består av hemmasnickrade formuleringar som står i direkt motsättning till dialektikens ABC. Detta ABC säger oss att det inte finns någon abstrakt sanning, att sanningen alltid är konkret.

Kamrat Luxemburg ignorerar på ett överlägset sätt konkreta fakta i vår partikamp och ägnar sig åt högravande haranger i frågor som det är omöjligt att diskutera på ett seriöst sätt. Låt mig citera ett sista exempel från kamrat Luxemburgs andra artikel. Hon hänvisar till min kommentar att organisationsstadgarna är formulerade på ett sätt som kan göra dem till ett mer eller mindre kraftfullt vapen mot opportunism. Vilka formuleringar jag talade om i min bok, och vad vi alla talade om på kongressen, säger hon inte ett ord. Vilka motsättningarna var på kongressen, och vilka jag utvecklade min teori kring, berör hon inte med ett ord. Istället förärar hon mig en hel lektion i opportunism...i de parlamentariska länderna!! Men om de unika, specifika varianterna av opportunism i Ryssland, och de nyanser som vi har sett där och som min bok handlar om, hittar vi inte ett ord i hennes artikel.

Följderna av alla dessa mycket briljanta argument är: "Partistadgarna är inte i sig själva menade som (?? förstå detta den som kan!) ett vapen mot opportunism, utan bara ett utvändigt verktyg för att utöva den faktiskt existerande revolutionärt proletära majoritetens dominanta inflytande i partiet." Precis så. Men hur den här faktiskt existerande majoriteten i vårt parti har formats säger Rosa Luxemburg ingenting om, ändå är det precis vad jag talar om i min bok. Hon säger inte heller vilket inflytande det var som Plechanov och jag försvarade med hjälp av detta utvändiga instrument. Jag kan bara tillägga att jag aldrig någonstans har talat om sådant nonsens som att partistadgarna skulle vara ett vapen "i sig själv".

Det bästa sättet att besvara den här sortens presentation av mina åsikter är att lägga fram konkreta fakta av vårt partis kamp. Vem som helst kan sen se hur illa kamrat Luxemburg abstrakta banaliteter och formuleringar stämmer med konkreta fakta.

Vårt parti grundades i Ryssland under våren 1898 vid en kongress med representanter från ett flertal ryska organisationer. Vi tog namnet det ryska socialdemokratiska arbetarpartiet, *Rabotjaja Gazeta* utgjorde centralorganet, och sammanslutningen av ryska socialdemokrater utrikes blev partiets utländska representanter. Mycket snart efter kongressen, arresterades partiets centralkommitté. *Rabotjaja Gazeta*¹ tvingades upphöra med sin utgivning efter sitt

¹ *Rabotjaja Gazeta* (Arbetartidningen) var en illegal tidning som 1897 publicerades av den socialdemokratiska gruppen i Kiev. Två nummer gavs ut: nr. 1 i augusti och nr. 2 i december (daterad november). R.S.D.L.P:s (ryska socialdemokratiska arbetarpartiets) första kongress antog *Rabotjaja Gazeta* som partiets officiella tidning, men

andra nummer. Hela partiet blev ett konturlöst gyttor av lokala partiorganisationer (kända som kommittéer). Det enda bandet mellan dessa lokala kommittéer var ideologiskt och helt själsligt. En period av oenighet, tvekan, och splittring var på väg att sätta in igen. De intellektuella, som i vårt parti utgjorde en mycket större andel än i de västeuropeiska partierna, hade tagit upp marxismen som en ny riktning.

Denna riktning gav mycket snart plats för ett slaviskt accepterande av den borgerliga kritiken av Marx, å ena sidan, och en passion för en enbart fackföreningsbaserad arbetarrörelse (*ekonomism*¹) å andra sidan.

Uppdelningen mellan de intellektuella opportunistiska och de proletära revolutionära tendenserna ledde till en splittring i förbundet utomlands. Tidningen *Rabotjaja Mysl*, och magasinet *Rabotjeje Delo* som publicerades utomlands, uttryckte (den senare i något mindre utsträckning) ståndpunkten hos ekonomismen, de förringade betydelsen av politisk kamp och förnekade existensen av ett borgerligt, demokratiskt element i Ryssland. De ”legala” kritikerna av Marx – herrarna Struve, Tugan-Baranovskij, Bulgakov, Berdjajev, och de övriga – svängde om hela vägen till höger. Ingenstans i Europa ser vi bernsteinism komma fram till sitt logiska fullbordande – formationen av en liberal grupp – så snabbt som fallet var i Ryssland. Där började Hr. Struve med ”kritik” i bernsteinismens namn, och slutade med att grunda den liberala tidningen *Osvobozjdenije*, som var liberal i europeisk bemärkelse. Plechanov och hans vänner bröt sig ur det utländska förbundet, och slog sig samman med grundarna av *Iskra* och *Zarja*.

Dessa två publikationer utkämpade (även kamrat Luxemburg har hört någonting om det) en ”briljant treårig kampanj” mot den opportunistiska falangen i partiet, en kampanj av det socialdemokratiska ”berget” mot den socialdemokratiska ”gironden” (uttrycket kommer från den gamla *Iskra*), en kampanj mot *Rabotjeje Delo* (kamraterna Kritjevskij, Akimov, Martynov med flera), mot det judiska Bund och mot organisationerna i Ryssland som ivrigt anslöt sig till denna riktning (i synnerhet St. Petersburgs så kallade arbetarorganisation och Voronezjkommittén).

Det blev mer och mer uppenbart att de renodlat ideologiska band som fanns mellan kommittéerna inte var tillräckligt. Behovet av att skapa ett verkligt enat parti, vilket vore, att verkställa det som bara antydde 1898, framstod som mer och mer påträngande. Slutligen bildades i slutet av 1902 en organisationskommitté som skulle sammankalla den andra partikongressen. Denna organisationskommitté, som till stor del bestod av organisationen kring *Iskra* i Ryssland, bestod också av en representant för det judiska Bund. Under hösten 1903 hölls slutligen den andra partikongressen; den slutade, å ena sidan, med att partiet formellt enades, och å andra sidan, med en uppdelning i en ”majoritet” och en ”minoritet”. Den uppdelningen fanns inte före kongressen. Endast en detaljerad analys av striden på kongressen kan förklara denna uppdelning. Olyckligtvis försöker minoritetens anhängare (inklusive kamrat Luxemburg) ängsligt undvika varje sådan analys.

I min bok, som är en volym på ungefär 400 sidor, och som besynnerligt nog har presenterats för de tyska läsarna av kamrat Luxemburg, ägnade jag över hundra sidor åt en närgående studie av kongressprotokollen. Denna analys fick mig att dela in delegaterna, eller snarare

tidningen tvingades upphöra som ett resultat av en polisråd mot tryckpressen och arresteringen av centralkommittén. Om försöken att återuppta publiceringen 1899, se nuvarande utgåva, vol. 4, s. 207-209.

¹ I den engelska översättningen används även ordet ”strike-ism”. Ett begrepp som härstammar från narodnikerna (en rörelse som främst stödde sig på bönderna) och deras syn på marxismen. Vi har inte hittat någon svensk motsvarighet till ordet – även om ”tradeunionism” ligger nära till hands. Lenin menar i texten *The Slogans And Organisation of Social-Democratic Work Inside And Outside the Duma* att ekonomismen är den socialdemokratiska versionen av narodnikernas ”strike-ism”. (Sv. övers. anm.)

rösterna (vi hade delegater med en röst och sådana med två) i fyra huvudgrupper: 1) majoritets-*iskraiter* (anhängare till riktningen hos den gamla *Iskra*) – 24 röster; 2) minoritets-*iskraiter* – 9 röster; 3) ”center” (också ironiskt benämnda som ”träsket”) – 10 röster; och slutligen, 4) anti-*iskraiter* – 8 röster, vilket totalt blir 51 röster. Jag analyserar vilken roll dessa grupper spelat i *alla* omröstningar på kongressen, och bevisar att i alla frågor (om program, taktik och organisation) var kongressen en arena för strid mellan *iskraiterna* och anti-*iskraiterna*, medan ”träsket” gick i sicksack.

Vem som helst som är det minsta bekant med vårt partis historia måste se att det inte skulle kunna ha varit på något annat sätt. Men alla anhängare av minoriteten (inklusive Rosa Luxemburg) blundar blygsamt för denna strid. Varför? Eftersom denna strid synliggör ett ytterst allvarligt fel hos minoritetens nuvarande politiska ståndpunkt. Genom hela striden på partikongressen, i dussintals frågor, och i dussintals omröstningar, kämpade *iskraiterna* mot anti-*iskraiterna*, och ”träsket”, som tog alltmer ställning för anti-*iskraiterna*, ju konkretare frågan blev, ju mer positivt det påverkade grundvalarna för socialdemokratisk aktivitet, och ju mer påtagligt det handlade om att sjösätta den gamla *Iskras* långvariga planer.

Anti-*iskraiterna* (speciellt kamrat Akimov och delegaterna från St. Petersburgs arbetarorganisation, kamrat Brouckère, som alltid höll med honom, nästan alltid kamrat Martynov och de fem delegaterna från det judiska Bund) var mot att erkänna den gamla *Iskras* inriktning. De försvarade de gamla separata organisationerna och röstade emot att de skulle underordnas partiet, och slås samman med partiet (incidenten med organisationskommittén, upplösningen av *Juznyj Rabotjij-gruppen* – den ledande gruppen i ”träsket”, och så vidare). *De stred mot de centralistiska organisationsstadgarna (14:e sessionen på kongressen) och anklagade alla iskraiter vid den tidpunkten för att vilja introducera ”organiserad misstro”, ”nödlagar”, och liknande hemsgheter. Alla iskraiter, utan undantag, skrattade åt det då; det är anmärkningsvärt att kamrat Rosa Luxemburg nu tar dessa hjärnspöken på allvar. Iskraiterna avgick med segern i en stor majoritet av frågorna under dagen; de dominerade under kongressen, vilket framgår tydligt från exemplet som givits ovan.*

Men under den andra halvan av kongressen, när mindre grundläggande frågor avhandlades, fick anti-*iskraiterna* övertaget – några av *iskraiterna* röstade med dem. Så var exempelvis fallet beträffande att likställa alla språk i vårt program; på den punkten lyckades nästan anti-*iskraiterna* besegra programkommittén och få igenom sin formulering. Så var också fallet angående Paragraf I i stadgarna, när anti-*iskraiterna* och ”träsket” fick igenom Martovs formulering. Enligt denna formulering är inte partimedlemmar bara de som tillhör partiorganisationer (formuleringen som Plechanov och jag själv försvarade), utan också alla personer som arbetar under kontroll av partiorganisationer¹.

Samma sak hände i valen till centralkommittén och centralorganets redaktionsledning. Den kompakta majoriteten bestod av 24 *iskraiter*, som fick igenom en sedan länge planerad rekonstruktion av redaktionsledningen; av de tidigare redaktörerna, blev tre stycken omvalda. Minoriteten bestod av nio *iskraiter*, tio medlemmar av ”centern”, och en anti-*iskrait* (de övriga sju anti-*iskraiterna*, som representerade det judiska Bund och *Rabotjeje Delo*, hade vid den

¹ Kamrat Kautsky har tagit parti för Martovs formulering, och argumentet han pläderar för är ändamålsenlighet. För det första diskuterades inte denna ståndpunkt vid vår partikongress utifrån ändamålsenlighet, utan utifrån principer. Det var så frågan ställdes av Axelrod. För det andra är kamrat Kautsky fel ute om han tror att det under den ryska polisiära regimen är en så stor skillnad mellan att tillhöra ett parti och att helt enkelt arbeta under dess kontroll. För det tredje är det speciellt missledande att jämföra situationen i Ryssland idag med den i Tyskland under socialistlagen. [Socialistlagen utfärdades i Tyskland 1878. Den förtryckte alla organisationer i det socialdemokratiska partiet, massarbetarorganisationer, och arbetarpressen; socialistisk litteratur konfiskerades och många socialdemokrater deporterades. Lagen annullerades 1890 efter påtryckningar från massarbetarrörelsen].

tiden lämnat kongressen). Denna minoritet var så missnöjd med valen att den bestämde sig för att inte delta i resten av omröstningarna. Kamrat Kautsky hade helt rätt när han sa att rekonstruktionen av redaktionsledningen var huvudanledningen till striden som följde. Men hans åsikt att jag (sic!) "utestängde" tre kamrater från redaktionsledningen kan bara tillskrivas att han var totalt oinformerad om vår kongress. Först och främst, att inte bli vald är långt ifrån samma sak som uteslutning, och jag hade verkligen ingen makt vid kongressen att utestänga någon; och för det andra verkar kamrat Kautsky inte ha någon aning om det faktum att en koalition mellan anti-iskraiterna, "centern", och en liten sektion av Iskra-anhängarna också fick politiska följder, vilket inte kunde undgå att påverka resultatet av omröstningarna.

Den som inte avsiktligt blundar för vad som skedde vid vår kongress tvingas se att vår nya uppdelning i en minoritet och en majoritet bara är en variant av den gamla uppdelningen i en proletär-revolutionär och en intellektuell-opportunistisk falang i vårt parti. Detta är ett faktum som inte går att förklara eller skratta bort.

Efter kongressen sopades olyckligtvis de principer som medförde till denna uppdelning under mattan, genom tjafset om inval: minoriteten skulle inte arbeta under de centrala institutionernas kontroll om inte de tre före detta redaktörerna blev återvalda. Denna strid fortskred i två månader. De vapen som användes var bojkott och splittringsförsök av partiet. Tolv kommittéer (av de fjorton som sa sin mening i frågan) fördömde skarpt dessa kampmetoder.

Minoriteten ville inte ens acceptera Plechanovs och mitt förslag att de skulle framföra sin ståndpunkt i *Iskra*. Vid utlandsförbundets kongress gick det så långt att medlemmarna av de centrala organen överöstes med personliga tillmälen och förolämpningar (enväldshärskare, byråkrater, gendarmer, lögnare, etc., etc.). De anklagades för att förtrycka individuella initiativ och vilja introducera slavisk underkastning, blind lydnad, och så vidare. Plechanovs försök att karakterisera denna minoritets kampmetoder som anarkistiska tjänade ingenting till. Efter denna kongress kom Plechanov med sin epokgörande artikel mot mig, "Vad som inte bör göras" (nr. 52 av *Iskra*). I denna artikel sa han att kämpa mot revisionism inte nödvändigtvis behöver betyda kamp mot revisionisterna; och det stod klart för oss alla att han syftade på vår minoritet. Han sa vidare att man inte alltid ska bekämpa anarkistisk individualism som är så djupt inrotad i den ryska revolutionären, utan att det ibland är ett bättre sätt att i viss mån tillmötesgå den för att kuva den och undvika en splittring.

Jag avgick från redaktionsledningen eftersom jag inte kunde dela denna åsikt, och minoritetsredaktörerna blev återvalda. Sen följde en strid för återval till centralkommittén. Mitt erbjudande att ingå fred genom att minoriteten skulle få kontrollera centralorganet och majoriteten centralkommittén avslogs. Striden fortsatte, de stred "av princip" mot byråkrati, ultracentralism, formalism, jakobinism, schweitzerism (jag dubbades till rysk Schweitzer) och liknande påhitt. Jag löjliggjorde alla dessa anklagelser i min bok och påpekade att de antingen var en fråga om tjafs angående omval, eller (om vi villkorligt skulle medge att de handlar om "principer") ingenting annat än opportunistiska, girondistiska fraser. Den nuvarande minoriteten upprepar bara vad kamrat Akimov och andra erkända opportunister sa vid vår kongress, mot centralismen hos den gamla Iskras alla anhängare.

Kommittéerna i Ryssland blev kränkta när centralorganet förvandlades till ett organ för en privat krets, ett organ med omvalstjafs och partiskandal. Ett antal resolutioner som uttalade det skarpaste ogillande antogs. Bara den så kallade St. Petersburgs arbetarorganisation som jag redan nämnt och Voronezjkommittén (båda anhängare av kamrat Akimovs tendens) uttalade sin *principiella* tillfredsställelse över *Iskras* nya inriktning. Ännu fler ställde krav på att sammankalla en tredje kongress.

Läsaren som gör sig besväret att göra en förstahandsanalys av striden i vårt parti kommer tydligt, konkret och praktiskt, att se att kamrat Rosa Luxemburg tal om ”ultra-centralism”, om behovet av en gradvis centralisering och liknande, är att löjliggöra vår kongress, medan det abstrakt och teoretiskt sett (om vi kan tala om teori här överhuvudtaget) enbart är en vulgarisering av marxismen, en perversion av den sanna marxistiska dialektiken, etc.

Den senaste perioden av vår partistrid präglas av det faktum att majoritetsanhängarna delvis har fördrivits från centralkommittén, och delvis har gjorts oanvändbara, reducerats till nollor. (Detta skedde genom förändringarna i centralkommitténs sammansättning,¹ etc.) Partiets ledning (som efter omvalet av de gamla redaktörerna likaledes föll i minoritetens händer) och den nuvarande centralkommittén har fördömt all agitation för en tredje kongress, och har i stället valt att göra personliga överenskommelser och förhandlingar med några medlemmar i minoriteten. Organisationer som vågade begå brottet att agitera för en kongress – som till exempel en speciell ombudsgrupp i centralkommittén – har upplösts². Partiets ledning, den nya centralkommittén, har tillkännagivit en kampanj över hela linjen mot att sammankalla till en tredje kongress. Majoriteten har svarat med parollen ”Ner med bonapartismen!” (det är titeln på en pamflett av kamrat Galjorka³, som talar för majoriteten).

Fler och fler resolutioner läggs fram som tillkännager att partiinstitutioner som motarbetar en kongress är bonapartister som är mot partiet. Hur skenheligt minoritetens prat mot ultra-centralism och till förmån för autonomi var, blir uppenbart i ljuset av det faktum att majoritetens nya förlagsverksamhet som startades av mig själv och en annan kamrat (som gav ut den ovan nämnda pamfletten av kamrat Galjorka och några till), har förklarats ligga utanför partiet⁴. Denna nya förlagsverksamhet är majoritetens enda möjlighet att propagera för sina ståndpunkter, eftersom kolumnerna i *Iskra* är så gott som stängda för dem. Ändå – eller snarare på grund av det – har partiets ledning tagit det ovan nämnda beslutet, bara på den formella grunden att vår förlagsverksamhet inte har godkänts av någon partiorganisation.

Det behöver knappast sägas hur mycket positivt arbete som har försummats och hur mycket socialdemokratins prestige har lidit. Det behöver knappast heller sägas hur mycket hela partiet är demoraliserat, genom att alla de beslut och alla de omröstningar som genomfördes på den andra kongressen har ogiltigförklarats, och av denna strid som inför partiet ansvariga partiinstitutioner för mot sammankallandet av den tredje kongressen.

Skrivet under den senare halvan av september 1904.

Först publicerat 1930 i *Leninskij Sbornik XV*

Källa: Lenin, *Collected Works* vol 7, s.474-485

¹ Medlemmarna som valdes till centralkommittén vid den andra partikongressen var Lengnik, Krzjizjanovskij, och Noskov. I oktober (nya stilen) 1903, omvaldes Zemljatjka, Krasin, Essen, och Gusarov; i november omvaldes Lenin och Galperin. I juli-september 1904 genomgick centralkommittén ytterligare förändringar: Lengnik och Essen – anhängare till Lenin – arresterades; koncilianterna Krzjizjanovskij och Gusarov avgick; under Lenins protester kastade olovligt koncilianterna Krasin, Noskov, och Galperin ut majoritetsanhängaren Zemljatjka och omvalde tre koncilianter: Liubimov, Karpov och Dubrovinskij. Som ett resultat av dessa förändringar bestod nu majoriteten i centralkommittén av koncilianter.

² Lenin hänvisar till centralkommitténs beslut att upplösa sin södra byrå, eftersom den hade agiterat för att sammankalla till en tredje partikongress.

³ Galjorka är en pseudonym för bolsjevikern M.S Olminskij (Alexandrov)

⁴ Här syftas på Bontj-Bruyevitjs och Lenins förlagsverksamhet för socialdemokratisk partilitteratur, som grundades av bolsjevikerna, efter att mensjevikedaktörerna på *Iskra* uteslöt dem från att skriva i tidningen, och vägrade att trycka uttalanden av partiorganisationer och medlemmar som stödde den andra partikongressens beslut, och istället krävde att de sammankalla till en tredje kongress. De utgav ett antal pamfletter riktade mot mensjevikerna och medlarna: Lenin, *Zemstvokampanjen och Iskras plan*; Galjorka, *Ner med bonapartismen!*; Orlovskij, *Rådet mot partiet*, med flera.

Översättning: Kristina Martinsson